

mig igaar, saa haaber jeg ved mine Udtalelser idag at have suppleret, hvad der muligvis har manglet igaar.

Den ærede Ordfører har ved sin Antydning af, at Fleertallet vilde tage sit Forslag til en motiveret Dagsorden tilbage, fremført en væsentlig Grund for Fleertallet til at gjøre dette Skridt, og den var, at man ønskede en fri Udtalelse fra Landstingets Side om det foreliggende Forslag, men en saadan vilde ikke kunne finde Sted efter den Erklæring, som Regjeringen havde afgivet. Jeg troer, at denne fri Udtalelse fuldkommen godt kan finde Sted, og jeg troer ogsaa, at det er fuldkommen rigtigt af mig at have udtalt, hvorledes Regjeringen maatte opfatte Afstemningen. Jeg kan ikke see, at denne Erklæring i nogen Maade kan indvirke paa Landstingets Overbeviisning. — Den ærede Ordfører udtalte i Slutningen af sit Foredrag, at han meget undrede sig over, at man bringer Forslag om Indførelse af større Frihed for Jorden i Forbindelse med Fæstes Overgang til Selveiendom; han saa aldeles ingen Forbindelse mellem disse to Forslag. Jeg er dog af en heel anden Anskuelse end den ærede Ordfører. Jeg seer en overordentlig nære Forbindelse mellem dem. Indskrænkningen i Brugen af Jord er givet til Beskyttelse for Bondestanden. Naar man nu hæver den ene Deel af Beskyttelsen, Fæstevangen, og saaledes ophæver de Betingelser, som der gjorde en særegen Bondestand mulig, naar man derved fremkalder den Virkning, at der efter nogen Tids Forløb ikke vil findes nogen særlig Bondestand, men vel en jordbrugende Stand i Danmark, saa er det ogsaa i sin Orden, at man paa en jævn og rolig Maade hæver de andre Bænd og Indskrænkninger, der hvile paa Jorden. Den ærede Ordfører meente, at denne Ophævelse af Bændene paa Jorden kun kunde have nogen Betydning, naar Eiendommene bleve samlede paa Godsseiernes Hænder. Jeg kan ikke forstaae denne Opfattelse af Forholdet. Det var, som om kun Godsseierne alene skulde være istand til, skulde have Forstand paa at benytte den Jord, de have til deres Raadighed, og som dette ikke ligejaagodt skulde være Tilfældet med

den hidtilværende Bondestand. Det er ligejaameget i denne Stands Interesser, som i det Heles Interesse, at Bændene blive hævede, og derfor har Regjeringen troet at burde bringe disse to Bestemmelser sammen i det Forslag eller den Udtalelse, den er fremkommen med.

David: Da jeg begjærede Ordet igaar, var det i Særdeleshed for at gjøre opmærksom paa, hvor uholdbar den Paastand var, som blev fremsat af den ærede 4de Landstingsmand for 1ste Kreds (Lehmann), at Landstinget vilde slaae sig selv paa Munden, ifald det kom til andet Resultat end det, som laa til Grund for Erklæringen i 1856. Det forekommer mig, at denne Paastand var i en saadan Modsigelse med et sundt constitutionelt Princip, at jeg fandt en sædeles Opfordring til at gjøre opmærksom paa, hvorledes man, naar man følger et saadant Princip, slaaer Bom for enhver Udvikling af Befolkningen. Min ærede Nabo her tilvenstre, den forrige Indenrigsminister (Strup), har imidlertid allerede gjort opmærksom paa det Ugrundede i at ville paastaae, at et Landsting i 1870, som har en ganske anden Opvinding og en ganske anden Sammensætning, end Landstinget havde i 1856, skulde være saaledes stavnshundet til de Beslutninger, som man havde taget for 14 Aar siden, og jeg kan derfor spare mig selv at gaae ind paa en Undersøgelse af denne Paastands hele Natur og dens Ugrundethed. Jeg skal kun ved Siden af, hvad der er anført med saa slaaende Grunde af min ærede Nabo, gjøre opmærksom paa, hvorledes denne Paastand finder sin fuldkomne Gjendrivelse i, hvad der paa andre Steder og i andre Lande, hvor den politiske Udvikling baade er ældst og størst, har fundet Sted. Vil man gennemgaae det engelske Overhusets Beslutninger, vil man finde, hvorledes dette paa ingen Maade har troet sig bundet ved Beslutninger, som ere tagne, jeg vil ikke sige for 14 Aar siden, men endog langt kortere Tid tilbage. Hvad vilde der være blevet af, havde jeg nær sagt, Alt, hvad der betegner det engelske Livs Fremgang, naar denne Regel skulde have været fulgt der?